حالىقارالىق مۇراجاي كۇنىنە نازار

تاريحتىڭ سالتاناتتى سارايىنان شينجياڭنىڭ تىرشىلىك تىنىسىن تىڭدادى

”مۇراجايداعى مۋزيكا ساۋىعى“ كەرەمەت ورىندالدى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **لي لي** 5 ـ ايدىڭ 14 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. ”مەن جانە مەنىڭ وتانىم، ٴبىر ٴسات تە بولىنبەيمىز ...“ «مەن جانە مەنىڭ وتانىم» اۋەنى مامىرلاي كوتەرىلدى، اق جەيدە، قارا سىم كيگەن 6 جاس راۋاپ شەرتىپ، شينجياڭ مۇراجايىنىڭ ٴبىرىنشى قاباتىنداعى زالدىڭ ورتاسىنا كەلدى. سول ورىنداعى نەشە ٴجۇز كورەرمەن اسەم مۋزيكاعا ەلتىپ، قورالانا تۇرا قالىپ، تۇسىنان كەزدەسكەن وسى مۋزيكا ساۋىعىن تاماشالادى.

5 ـ ايدىڭ 14 ـ كۇنى ساعات 12 مولشەرىندە ٴبىر رەتتىك كەرەمەت ۇلتتىق مۋزيكا كونسەرتى تاريحتىڭ سالتاناتتى سارايىندا ”جارق ەتىپ“ ادامداردى تاباندا باۋرادى. ٴبىرىنشى قاتارداعى ٴبىرسىپىرا كورەرمەن جەرگە وتىرا قالدى، ارتقى قاتارداعى كورەرمەندەر قول تەلەفوندارىن بيىك كوتەرىپ كەسكىنگە الدى، ۇستىڭگى قاباتتاعى قورشامنىڭ ارت جاعى دا ادامعا تولدى.

”مۇراجايداعى مۋزيكا ساۋىعى“ دەلىنگەن وسى كۋايشان قيمىلىن شينجياڭ گازەتى مەكەمەسى، شينجياڭ كوركەمونەر شۋەيۋانى، شينجياڭ مۇراجايى باس بولىپ وتكىزگەن، ول 47 ـ رەتتىك حالىقارالىق مۇراجاي كۇنىن قارسى الۋ ٴۇشىن وتكىزىلگەن ٴبىر رەتتىك نەگىزگى تاقىرىپتىق مادەنيەت قيمىلى، مۋزيكا ورىنداۋشىلاردىڭ بارلىعى دەرلىك شينجياڭ كوركەمونەر شۋەيۋانى مۋزيكا شۋەيۋانىنىڭ وقىتۋشى ـ وقۋشىلارى.

تامبۇرمەن جەكە ورىندالعان «كوكتەم سەيىلىنىڭ» تامىلجىعان اۋەنىندە كۇللى تىرشىلىكتىڭ تولقىسعان تىنىسى بەينەلەندى؛ پيپا، چاڭ، دايپەن ورىندالعان «تاشقورعاندا كۇن شۇعىلاسىن شاشتى» قىزۋ قارسى الىندى، كورەرمەندەردىڭ كوڭىل كۇيى اۋەنگە ىلەسە شالقىدى؛ گۇجىڭمەن، ىرحۋمەن ورىندالعان «ۋانجياڭ» اۋەنى ەستىلىسىمەن، سول ورىنداعى كورەرمەندەر وزدىكتەرىنەن ريتىمگە ەرىپ شاپالاق سوقتى.

پامير ۇستىرتىندەگى سىبىزعى اۋەنى ادامداردىڭ جۇرەك قىلىن شەرتىپ، قات ـ قابات قارلى تاۋلار، قالىقتاعان قىران كوز الدىندا پايدا بولعانداي اسەر بەردى، ٴبىر سىبىزعىشى سىبىزعىسىن سىزىلتا باياۋ باسىپ كىردى، «پامير شاتتىعىنىڭ» سازدى اۋەنىنە ىلەسە قىزۋ شاپالاق ٴۇنى كوتەرىلدى.

عىجەكپەن جەكە ورىندالعان «ۋششاق مۇقامى ٴبىرىنشى داستان ارالىق مۋزيكاسى» جۇڭگو شينجياڭ ۇيعۇر مۇقام كوركەمونەرىنەن الىنعان، وتكەندەگى وردا مەن حالىق ورتاسىندا جۇرەتىن كوركەمونەرشىلەردىڭ دۇنيە جۇزىنە قالدىرعان بەيزاتتىق مادەنيەت مۇراسى، ماحابباتتى، اقىل ـ پاراساتتى، ەرلىكتى، جاسامپازدىقتى جىرلاعان، قويۋ ۇلتتىق بوياۋى جاندى باۋرايدى.

كۇنلۇن تاۋىنىڭ ەتەگىندە، ٴۇمىت اتىزدارى ٴبىر ـ بىرىمەن تۇتاسىپ، ۋزەندەر الىستارعا جوڭكىلە اعىپ، كۇرەسكەرلەردىڭ بەينەسى ارت ـ ارتىنان كورىنىس بەرىپ، باقىتتىڭ شاتتىق اۋەنى شىعانداي... داپ، عىجەك، سىبىزعى، چاڭ، تامبۇر، راۋاپپەن قوسىلا ورىندالعان ۇلتتىق مۋزيكا «كۇنلۇن كوكتەمى» ەرەكشە تارتىمدى بولدى.

”جارايدى“! ”تاعى بىرەۋ“! ”كەرەمەت“!... ٴاربىر ويىن اياقتالعاندا، قىزۋ الاقايلاعان ۇندەر كوتەرىلدى. كونسەرت سوڭعى مارەسىنە جەتەيىن دەگەندە، جاس ارتيستەر تاعى دا ويناقى مۋزيكا تارتتى، كەيبىرەۋلەر اۋەنگە ىلەسە شينجياڭ ٴبيىن بيلەدى.

”وتە تەبىرەندىم“! كونسەرتتى كورۋ بارىسىندا، كورەرمەن ۋاڭ لەي كوزىنە ىستىق جاس الدى: ”وتە كەرەمەت، وسىنشا كوپ ۇلتتىق مۋزيكا اسپابىن كورىپ، وسىنشاما تارتىمدى مۋزيكا تىڭداپ، جۇڭحۋا مادەنيەتىنىڭ باي مازمۇندى ەكەندىگىن تەرەڭ سەزىندىم“.

”مۋزيكا تاريحتى، كەڭىستىكتى ەندەي ٴوتىپ، وتكەندەگى مەن بۇگىنگىنى توعىستىرىپ، ٴداستۇر مەن وسى زاماندى ساباقتاستىردى. بۇل مۇراجايدىڭ مۋزيكامەن، بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارىمەن ٴبىر رەتتىك ورگانيكالىق ۇشتاسۋى بولدى“. شينجياڭ مۇراجايى پارتكومىنىڭ شۋجيى حي جيا بىلاي دەدى: ”ٴبىز وزدىكسىز كوپ ساتىلى، كوپ جاقتى جاڭالىق اشىپ، كورەرمەندەردىڭ ەكسكۋرسيالاۋ اسەرىن بايىتىپ، اناعۇرلىم كوپ ادامدى مۇراجايعا كەلۋگە، مۇراجايدى ۇناتۋعا باۋرايمىز“.

”العاش رەت مۇراجايمەن سەلبەسىپ وتىرمىز، بۇل ٴبىر جاڭالىق اشۋ تۇرعىسى. مۋزيكا ٴتىلى دە تاريحتان جەتكەن، بۇل مۋزيكا مەن مۇراجايدىڭ تامىرلاستىعى. كونسەرتكە قاتىسقان وقىتۋشى ـ وقۋشىلار جونىنەن دە ٴبىر رەتتىك ەرەكشە جاقسى كوركەمونەر امالياتى سانالادى“. شينجياڭ كوركەمونەر شۋەيۋانى مۋزيكا شۋەيۋانىنىڭ ورىنباسار باستىعى لەي جيايان بىلاي دەدى: الدا اناعۇرلىم كوپ توعىستىرۋ فورماسىن قولدانىپ، مۋزيكانى، بەيزاتتىق مادەنيەت مۇراسى مۋزيكا اسپاپتارىن مادەنيەت مۇرالارىمەن بىرلەستىرىپ، اناعۇرلىم كوپ جاسامپازدىق ۇشقىندارىن قاۋلاتىپ، اناعۇرلىم كوپ كورەرمەندى تاريحتى تۇسىنۋگە، وتانىمىزدىڭ شينجياڭىن قىزۋ سۇيۋگە جەتەكتەيمىز.

(باسى 1 ـ بەتتە)

دامۋ مەن حالىق تۇرمىسىنىڭ، دامۋ مەن جۇرت تىلەگىنىڭ قاتىناسىن ىشكەرىلەي تانىپ، اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ قىزمەت تالابى بويىنشا، ولقىلىقتاردى تولىقتاپ، ارتىقشىلىقتاردى ساۋلەلەندىرىپ، نازاردى ماڭىزدى تۇيىنگە شوعىرلاندىرىپ، تابىسقا جەتۋگە تالپىنىپ، جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزامانداندىرۋدىڭ شينجياڭ امالياتىن اناعۇرلىم تىڭعىلىقتى، ٴونىمدى ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

ەركىن تۇنياز قورعاس تاس جول شەكارا وتكەلىنە بارىپ اۆتوكولىك ەكسپورت ساۋدا مولشەرى، كەدەننەن ٴوتۋدى سايكەستىرۋ، تەكسەرۋ ۇلگىسىندە جاڭالىق اشۋ سياقتى جاعدايلاردى ەگجەي ـ تەگجەيلى ۇعىستى. جۇڭگو ـ قازاقستان قورعاس حالىقارالىق شەكارالىق سەلبەستىك ورتالىعىندا، ەركىن تۇنياز دۇكەن، زات اينالىمى، زاتتاردى جيناۋ ـ جونەلتۋ ٴتۇيىنى سياقتى جەرلەرگە بارىپ زات قاينارىن ۇيىمداستىرۋ، بازاردا ساتۋ، زات اينالىمىن ىركىلىسسىزدەندىرۋ سياقتى جاعدايلاردى ۇعىستى. ول بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ”ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول“ قۇرىلىسى ورايىن مىقتى يگەرىپ، جۇڭگو ـ قازاقستان جەرگىلىكتى ۇكىمەتتەرى اراسىنداعى كەزدەسۋ، تىلدەسۋ مەحانيزمىن كەمەلدەندىرىپ، نەگىزدىك قۇرىلعىلاردى ۇلاستىرۋ، تۇتاستىرۋ دەڭگەيىن اناعۇرلىم جوعارىلاتىپ، ادامداردى باۋراۋ، ساۋدانى جانداندىرۋدى جەدەلدەتىپ، شەكارا وتكەلىنىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

كاڭچىن ٴداري ـ دارمەك سەرىكتەستىگىندە، كۇڭتيان عىلىم ـ تەحنيكاسى، وسى زامانعى اۋىل شارۋاشىلىعى عىلىم ـ تەحنيكالىق كاسىپ سالاسى باقشاسىندا ەركىن تۇنياز بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: عىلىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدى جەتەكشى ەتىپ، ساۋدا ارقىلى ساۋداگەر شاقىرۋدى، كاسىپ سالاسى ارقىلى ساۋداگەر شاقىرۋدى كۇشەيتىپ، جەتەكتەۋ رولى مەن بايلانىسى كۇشتى ٴبىر توپ ٴىرى كاسىپورىندى، ابزال كاسىپورىندى ەنگىزىپ، جەتىلدىرىپ، كاسىپ سالاسى نەگىزىنىڭ جوعارى دارەجەلەنۋىن، كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ وسىزامانداندىرۋىن جەدەل ىلگەرىلەتۋ كەرەك. قۇلجا قالاسى التى شۋار ٴمالىسى كورىنىس وڭىرىندە، قورعاس كەشكى بازارىندا، ىلە جياڭجۇن مەكەمەسىندە ەركىن تۇنياز ساۋداگەرلەرگە امانداسا بارىپ، ساتۋشىلاردان، ساياحاتشىلاردان تاۋارلاردىڭ باعاسى، بازاردىڭ قاجەتى سياقتى جاعدايلاردى ۇعىستى. ول بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: كەشكى ەكونوميكانى كۇش سالا دامىتىپ، ساياحات كاسىپ كۇيىن اناعۇرلىم بايىتىپ، ساياحاتتى دامىتۋدى شينجياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋمەن تىعىز توعىستىرىپ، شينجياڭ حيكايالارىن ويداعىداي بايانداپ، ”شينجياڭ جاقسى جەر“ ايگىلى ماركاسىنىڭ اتاعىن ٴتىپتى دە اسپانداتۋ كەرەك.

تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ كەزىندە، ەركىن تۇنياز قورعاس اۋدانى ٴسۇيدۇڭ قالاشىعى چاۋنان الەۋمەتتىك اۋماعى، قۇلجا اۋدانى تەحنيكالىق جۇمىسشىلار مەكتەبى، شاپشال سىبە اۆتونوميالى اۋدانى ۇلكەن بۇرا قالاشىعىنداعى ”ۇكىمەت پەن كاسىپورىن بىرلەسىپ“ جۇمىستانۋعا قىزمەت وتەۋ پۋنكتى، سونداي ـ اق مەشىت سياقتىلارعا دا بارىپ، وتباسىلارىن ارالاپ، پىكىر تىڭداپ، الەۋمەتتىك اۋماقتىڭ بۇقاراعا قىزمەت وتەۋى، نەگىزگى ساتى ۇيىمدىق قۇرىلىسى، اۋىل ـ قىستاق ەڭبەككۇشتەرىن جۇمىستاندىرۋ سياقتى جاعدايلاردى ۇعىستى، سونداي ـ اق ٴدىني قايراتكەرلەرمەن ىقىلاستى اڭگىمەلەستى.

ەركىن تۇنياز بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: لاڭكەستىككە قارسى تۇرىپ، ورنىقتىلىقتى قورعاۋدىڭ زاڭمەن باسقارىلۋىن، ۇدايىلانۋىن تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، ”پۋجياڭ تاجىريبەسىن“، ”فىڭچياۋ تاجىريبەسىن“ قاتار جۇرگىزۋ بويىنشا نەگىزگى ساتىنى باسقارۋ تاجىريبەسىن ۇيرەنىپ، ودان ونەگە الىپ، قوعامدىق باسقارۋ قابىلەتىن ٴوسىرىپ، بۇقارالىق قىزمەتتى دەن قويا، سۇيىسپەنشىلىكپەن، كۇش سالا ويداعىداي ىستەۋ كەرەك. جوعارى دەڭگەيدە سىرتقا ەسىك اشۋدى كۇش سالا ىلگەرىلەتىپ، ەرەكشە وڭىرلىك ورىن، بايلىق، ساياسات ابزالدىلىعىنان ۇتىمدى، تولىق پايدالانىپ، ازيا ـ ەۋروپا التىن ارناسىن جانە باتىسقا ەسىك اشۋ الدىڭعى شەبىن تۇلعالاۋ كەرەك. كەلەلى نىسانداردىڭ ەرتەرەك ىسكە قوسىلۋىن، ەرتەرەك ٴونىم بەرۋىن ىلگەرىلەتىپ، ماڭىزدى فاكتورلار قامتاماسىزدىعىن مىقتى يگەرىپ، شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىن ساپالاندىرىپ، كاسىپورىندارعا تيىمدىلىك جەتكىزۋ، پايدا جەتكىزۋ قىزمەت وتەۋىن كۇشەيتىپ، ٴتۇرلى تيجارات نەگىزگى تۇلعالارىنىڭ الاڭسىز تيجارات جۇرگىزۋىنە، الاڭسىز دامۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. جۇمىستاندىرۋ قىزمەتىن كورنەكتى ورىنعا قويىپ، ادام ىستەتۋ بازارىنىڭ سۇرانىسى مەن بۇقارانىڭ قاجەتىن كوزدەي وتىرىپ، باۋلۋدىڭ باعىتتالۋلىعىن كۇشەيتىپ، ورنىقتى جۇمىستانۋعا دەم بەرىپ، بۇقارانىڭ كىرىسىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتۋ كەرەك.

ياڭ شيۋلي تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋگە قاتىناستى.

مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۋدى ورىستەتۋ، جالپىلاستىرۋ قىزمەتى بويىنشا ماداقتاۋ ـ سيلاۋ جيىنالىسى اشىلدى

شينجياڭنان 5 كوللەكتيۆ، 8 جەكە وسى داڭقتى اتاققا يە بولدى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **جاۋ شيبيا** 5 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. تاياۋدا وقۋ ـ اعارتۋ مينيسترلىگى، مەملەكەتتىك ٴتىل ـ جازۋ قىزمەت كوميتەتى مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۋدى ورىستەتۋ، جالپىلاستىرۋ قىزمەتى بويىنشا ماداقتاۋ ـ سيلاۋ جيىنالىسىن اشتى، اۆتونوميالى رايوندىق وقۋ ـ اعارتۋ مەڭگەرمەسىنىڭ مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۋدى ورىستەتۋ، جالپىلاستىرۋ باسقارماسى، حوتان ايماقتىق پارتكوم ۇيىمداستىرۋ ٴبولىمى پارتيا مۇشەلەرىن تاربيەلەۋ ورتالىعى سياقتى 5 كوللەكتيۆ ”مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۋدى ورىستەتۋدەگى، جالپىلاستىرۋداعى وزات كوللەكتيۆ“ بولدى، شينجياڭ قارجى ـ ەكونوميكا داشۋەسىندەگى فان شياۋليڭ قاتارلى 8 ادام ”مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۋدى ورىستەتۋدەگى، جالپىلاستىرۋداعى وزات جەكە“ اتاعىنا يە بولدى.

بۇل ــ «جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۋ زاڭى» اتقارىلعان 22 جىلدان بەرگى تۇڭعىش رەتكى ماداقتاۋ ـ سيلاۋ جيىنالىسى، پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ بايانداماسىندا العا قويىلعان ”مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۋدى جالپىلاستىرۋ تەبىنىن ارتتىرۋدى“ دايەكتىلەندىرۋدىڭ، تياناقتاندىرۋدىڭ ماڭىزدى شاراسى. وقۋ ـ اعارتۋ مينيسترلىگى، ورتالىق كوميتەت ۇگىت ٴبولىمى، مەملەكەتتىك ۇلت ىستەرى كوميتەتى سياقتى 9 تاراۋ ماداقتاۋ ـ سيلاۋ قىزمەتى باسشىلىق گرۋپپاسىن ۇيىمداستىرىپ، بۇكىل ەل بويىنشا 178 وزات كوللەكتيۆ پەن 294 وزات جەكەنى باعالاپ شىقتى جانە كورسەتتى.

وسى رەتكى باعالاۋعا قاتىناسۋدىڭ كولەمى كەڭ بولدى، شينجياڭنان باعالاۋعا قاتىناسقان وزات كوللەكتيۆتەر اۆتونوميالى رايوندىق ٴتىل ـ جازۋ كوميتەتىنە مۇشە ورىنداردىڭ قاتىستى باسقارما ـ كەڭسەلەرىن، پۋتۇڭحۋاعا تاربيەلەۋ، سىناۋ قۇرىلىمدارىن، قىستاق (تۇرعىندار) كوميتەتىن جانە مەكتەپتەردى قامتىپ، وزات جەكەلەر، جۇيەدەن، وقىتۋشىلاردى، پۋتۇڭحۋا مالىمەتىن سىناۋشىلاردى، قىزمەتكەرلەردى، سونداي ـ اق ورىستەتۋ ـ جالپىلاستىرۋ ەرىكتىلەرىن قامتىپ، رايونىمىزدىڭ مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۋدى ورىستەتۋ، جالپىلاستىرۋ قىزمەتىنىڭ كەڭ كولەمدى قوعامدىق سيپاتىن تولىق بەينەلەدى.

سوڭعى جىلدارى اۆتونوميالى رايون ٴتىل ـ جازۋ قىزمەتتەرىنىڭ تياناقتانىپ، ونىمدىلىك كورسەتۋىن بەلسەنە جەبەدى. اۆتونوميالى رايوندىق ٴتىل ـ جازۋ قىزمەتى كوميتەتىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتىپ، جەر ـ جەردىڭ قوعامدىق ايادا ورىستەتۋ، جالپىلاستىرۋ قىزمەتى بويىنشا ارناۋلى قۇرىلىم قۇرۋىنا جەتەكشىلىك ەتىپ، تەگىس يگەرىپ، بىرگە باسقاراتىن تاماشا جاعدايدى قالىپتاستىردى. سونىمەن بىرگە، ”ورىستەتۋ ـ جالپىلاستىرۋ دارىندارىن باعالاۋ“ سياقتى قيمىلداردى جاسامپازدىقپەن ورىستەتىپ، مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۋدى جالپىلاستىرۋ تەبىنىن ارتتىردى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

رايون سىرتىنان تياناقتاندىرعان قارجىنىڭ جالپى مولشەرى بويىنشا الدىڭعى قاتارداعى ايماقتار (وبلىس، قالا) مىنالار: ۇرىمجى قالاسىنىكى 43 ميلليارد 488 ميلليون يۋان، ىلە قازاق اۆتونوميالى وبلىسىنىكى 30 ميلليارد 813 ميلليون يۋان، سانجى حۇيزۋ اۆتونوميالى وبلىسىنىكى 29 ميلليارد 691 ميلليون يۋان، اقسۋ ايماعىنىكى 23 ميلليارد 641 ميلليون يۋان. جەدەل ارتقان ايماقتار (وبلىس، قالا) مىنالار: قاراماي قالاسى، التاي ايماعى، بايىنعولىن موڭعۇل اۆتونوميالى وبلىسى، ۇرىمجى قالاسى، قاشقار ايماعى، سايكەس مەزگىلدەگىدەن جەكە ـ جەكە 147.32%، 144.43%، 136.84%، 133.71%، 102.37% ارتقان. مۇنىڭ ىشىندە، ۇرىمجى قالاسىنىڭ، ىلە وبلىسىنىڭ، سانجى وبلىسىنىڭ تۇتاس رايونداعى تياناقتانعان قارجىنىڭ ارتۋىنا قوسقان ۇلەس سالىستىرماسى تۇگەلدەي 10%تەن جوعارى بولعان.

شينجياڭنىڭ جەر ـ جەرى ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋدى مىقتى يگەرىپ، نىسانداردىڭ تياناقتاندىرىلۋىن جەدەل ىلگەرىلەتتى. 4 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن، 7 ـ كەزەكتى جۇڭگو ـ ازيا ـ ەۋروپا كورمەسىندە ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ بويىنشا كەلىسىم جاسالعان 411 نىساننىڭ 312ى تياناقتانىپ، نىسان جالپى سانىنىڭ 75.91%ىن يەلەدى.

2022 ـ جىلعى اۆتونوميالى رايونداعى ەڭ ارداقتى وتباسىلار جاريالاندى

260 وتباسى باعالاندى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **گۋان مىڭيىڭ** 5 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 5 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى 2022 ـ جىلعى اۆتونوميالى رايونداعى ەڭ ارداقتى وتباسىلاردى باعالاۋ ناتيجەسى جاريالاندى، 260 وتباسى باعالاندى.

سول كۇنى، اۆتونوميالى رايوندىق ايەلدەر بىرلەستىگى قارامايلى قالاسىندا 2022 ـ جىلعى اۆتونوميالى رايونداعى ەڭ ارداقتى وتباسىلاردى جاريالاۋ ٴماجىلىسىن وتكىزدى. قيمىل ورنىندا ەڭ ارداقتى وتباسىلاردىڭ ۋاكىلى تۇرسۇنپاشا ۇسەيىن كوپشىلىكپەن ٴوز وتباسىنىڭ اڭگىمەسىن ورتاقتاستى. تۇرسۇنپاشا كونەشار اۋدانىنان كەلگەن حانزۋ بويجەتكەن، 31 جىلدىڭ الدىندا ايەمنيسا يەمەن ونى باعىپ الىپ، تۇرسۇنپاشانى باۋىر ەتىندەي كورىپ، ونى دەن قويا باعىپ ماپەلەگەن، وتباسىنىڭ جيناعان بارلىق اقشاسىن اياماي جۇمساپ تۇرسۇنپاشانىڭ داشۋەدە وقۋ ارمانىن ورىنداعان. قازىر تۇرسۇنپاشا داشۋە بىتىرگەننەن كەيىن مەكەنىنە قايتىپ كەلىپ اناسىنا سەرىك بولدى. ”مەن شەشەمدى جاقسى باعىپ، وسى سۇيىسپەنشىلىكتى اناعۇرلىم كوپ ادامعا جەتكىزەمىن“، ـ دەدى تۇرسۇنپاشا.

اۆتونوميالى رايونداعى ەڭ ارداقتى وتباسىلارى ساتىلار بويىنشا كورسەتۋ، كورسەتۋگە جولداۋ، تەكسەرۋ وتكەلىن يگەرۋ، جالپىلىق باعالاۋ ارقىلى تۇراقتاندىرىلعان، وسى وتباسىلار وزدەرىنىڭ ٴىس جۇزىندىك ارەكەتى مەن وسكەلەڭ ٴمورالدىق قاسيەتى ارقىلى وتاندى ٴسۇيۋ، وتباسىن ٴسۇيۋ، سەتىنەمەس سۇيىسپەنشىلىك ورناتۋ، العا باسۋ، ىزگىلىككە تالپىنۋ، بىرگە قۇرۋ، بىرگە يگىلىكتەنۋ سىندى وتباسى وركەنيەتىنىڭ تەرەڭ ٴمانىن ٴتۇسىندىرىپ، ماڭايىنداعى وتباسىلارعا ۇلگى بولدى.

(باسى 3 ـ بەتتە)

يڭسار اۋدانىنداعى بايىرعى ٴتۇس العان وتاندىق ٴبىلىم كىتاپ بولمەسىندە ساعان قالاشىعى 2 ـ باستاۋىش مەكتەبى 4 ـ جىلدىعىنىڭ وقۋشىلارى وسى ارادا وتاندىق ٴبىلىم كلاسسيك شىعارمالارى، بەيزاتتىق مادەنيەت سياقتى ساباقتاردى تەرەڭدەي ۇيرەندى. بۇگىنگى تاڭدا، يڭسار اۋداندىق وتاندىق ٴبىلىم كىتاپ بولمەسى شينجياڭ مەن شاندۇڭنىڭ مادەنيەت دانەكەرىنە اينالدى. وتاندىق ٴبىلىم كىتاپ بولمەسى ارقىلى جۇڭحۋانىڭ تاڭداۋلى ٴداستۇرلى مادەنيەتىنىڭ ”تۇقىمى“ الەۋمەتتىك اۋماققا جانە اۋىل ـ قىستاققا ۇزدىكسىز شاشىلۋدا.

مادەنيەت ارقىلى ادام تاربيەلەپ، مادەنيەت ارقىلى جۇرەكتەردى نارلەندىردى. شاندۇڭ شينجياڭعا كومەكتەسۋدە بايتاق شاندۇڭ الابىنىڭ مادەنيەت بايلىعى باسىمدىعىنا سۇيەنىپ، ”شينجياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋ. شاندۇڭ الدىمەن اتقارۋ“ سىندى شينجياڭعا كومەكتەسۋ ماركاسىن جاڭالىق اشا سومدادى. 3 جىلدا، شاندۇڭ شينجياڭعا كومەكتەسۋدە 104 شينجياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋ نىسانىن ارت ـ ارتىنان اتقارىپ، 468 ميلليون يۋان شينجياڭعا كومەكتەسۋ قارجىسىن ورنالاستىرىپ، جەرگىلىكتى ورىننىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۋىنا دارىندىلار قامتاماسىزدىعىن جانە اقىل ـ پاراسات تىرەگىن ازىرلەدى. سونىمەن بىرگە، شاندۇڭ شينجياڭعا كومەكتەسۋدە مورالمەن نارلەندىرۋ، بىلىممەن نارلەندىرۋ، مەيىرىممەن نارلەندىرۋ سىندى ”ۇشپەن نارلەندىرۋ“ ينجەنەرياسىن كۇش سالا اتقارىپ، قاشقار ايماعىندا 8 وتاندىق ٴبىلىم كىتاپ بولمەسىن، 35 وتاندىق ٴبىلىم ساباقحاناسىن قۇردى. ٴارى چۇيفۋ شىفان داشۋەسىنىڭ مادەنيەت بايلىعى باسىمدىعىنا سۇيەنىپ، قاشقار داشۋەسىمەن بىرگە كۇنتيان وتاندىق ٴبىلىم مەكتەبىن قۇرىپ، وتاندىق ٴبىلىم تاربيەسىن باستاۋىش مەكتەپتەن داشۋەگە دەيىن جۇيە بويىنشا جالپىلاستىرۋ جاعدايىن قالىپتاستىردى.

شينجياڭداعى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋدىڭ ماڭىزى ــ شىنايى مويىنداۋدا جانە ىشتەسۋدە. شاندۇڭ شينجياڭعا كومەكتەسۋدە مادەنيەت جاعىنداعى شىنايى مويىنداۋدى نىعايتىپ، ارالاسۋدى، ىشتەسۋدى، توعىسۋدى جەبەۋدى جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۋداعى ماڭىزدى تۇتقا ەتۋگە تاباندى بولدى، 3 جىلدا شاندۇڭ، قاشقار سىندى ەكى جەردەگى 80 نەشە مادەنيەت قۇرىلىمى، 500دەن استام كوركەمونەرشىنى 50 نەشە رەت كولەمدى مادەنيەت ـ ساياحات اۋىس ـ كۇيىسى قيمىلىن ورىستەتۋگە ىلگەرىندى ـ كەيىندى ۇيىمداستىردى.

تايشان تاۋى مەن تيانشان تاۋىنىڭ اراسى مىڭداعان شاقىرىم. شاندۇڭ شينجياڭعا كومەكتەسۋدە الا كەلگەن تەحنيكا، قارجى جانە جاڭا ۇستانىم فيزيكالىق كەڭىستىك بوگەتتەرىن ۇزدىكسىز تالقانداپ، كومەك قابىلداعان جەرلەردە تامىر تارتىپ، ماۋەلەدى.

مەكەن ـ جايىمىز: ۇرىمجى قالاسى حۇڭشيۋان سولتۇستىك جولى 500 ـ ٴنومىر، تاراتۋ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 8830000 پوچتا ٴنومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان